

JUSTITSMINISTERIET

Civilafdelingen

Dato: 18. januar 2013
Kontor: Formueretskontoret
Sagsbeh: Louise Christophersen
Sagsnr.: 2012-7010-0058
Dok.: 660305

KOMMENTERET HØRINGSOVERSIGT

vedrørende

Forslag til lov om ændring af lov om retsafgifter, tinglysningsafgiftsloven og lov om tinglysning

(Afgiftsfri opslag i og udskrift af akter fra det digitale tinglysningsssystem, ændring af den faste del af tinglysningsafgiften samt visse udvidelser af reglerne om virksomhedspant) (L 107)

1. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har været sendt i høring hos:

Vestre Landsret, Østre Landsret, Sø- og Handelsretten, Tinglysningsretten, samtlige byretter, Advokatrådet, Aarhus Universitet, Juridisk Institut, Centralforeningen af Autoreparatører i Danmark, Danmarks Automobilforhandler Forening, Dansk Bil-Forhandler Union, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Dansk Kredit Råd, Dansk Mode og Tekstil, Danske Advokater, Danske Boligadvokater, De Danske Bilimportører, Den Danske Dommerforening, Den Danske Landinspektørforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Ejendomsforeningen Danmark, Ejendomsmæglernes Landsorganisation, Finans & Leasing, Finansrådet, Forbrugerrådet, Forenede Danske Motorejere (FDM), Foreningen af Registrerede Revisorer, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Håndværksrådet, Kuratorforeningen, Københavns Universitet, Det Juridiske Fakultet, Lønmodtagernes Garantifond, Parcelhusejernes Landsforening, Realkreditforeningen, Realkreditrådet og Rigsadvokaten.

Justitsministeriet har modtaget høringssvar fra følgende:

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Vestre Landsret, Østre Landsret, Advokatrådet, Aarhus Universitet, Juridisk Institut, Centralforeningen af Autoreparatører i Danmark, Danmarks Automobilforhandler Forening, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Danske Advokater, Danske Biludlejere, Danske Boligadvokater, Danske Medier, Den Danske Landinspektørforening, Domstolsstyrelsen, Finans & Leasing, Finansrådet, Forbrugerrådet, FSR – danske revisorer, Håndværksrådet, Lønmodtagernes Garantifond, Praktiserende Landinspektørers Forening, Realkreditforeningen, Realkreditrådet og Rigsadvokaten.

Det bemærkes, at henholdsvis **Den Danske Landinspektørforening** og **Praktiserende Landinspektørers Forening** samt **Finansrådet, Realkreditforeningen** og **Realkreditrådet** har afgivet fælles høringssvar, idet **Finansrådet** tillige har afgivet særskilt høringssvar vedrørende den del af lovforslaget, der omhandler udvidelse af reglerne om virksomhedspant.

Nedenfor er gengivet de væsentligste punkter i de modtagne høringssvar.

Justitsministeriets bemærkninger til høringssvarene er anført med *kursiv*.

2. Høringssvarene

2.1. Generelle bemærkninger

Vestre Landsret, Østre Landsret, Danske Boligadvokater, Forbrugerrådet, Lønmodtagernes Garantifond og **Rigsadvokaten** har ingen bemærkninger til lovforslaget.

Centralforeningen af Autoreparatører i Danmark støtter overordnet forslaget, men har fremsat visse bemærkninger, jf. nærmere nedenfor.

Danmarks Automobilforhandler Forening støtter lovforslaget.

FSR – danske revisorer udtrykker støtte til forslaget om, at virksomhedspant også kan omfatte aktiver omfattet af bilbogen.

2.2. Lov om retsafgifter og tinglysningsafgiftsloven

2.2.1. Afskaffelse af den særskilte opslagsafgift mv.

Advokatrådet bifalder – på linje med **Dansk Erhverv** og **Danske Advokater** – afskaffelsen af den særskilte afgiftsbetaling forbundet med opslag i og adgang til oplysninger i tinglysningssystemet. Det er medvirkende til at fjerne en barriere for handlende og dermed potentielt at forhindre konflikter omkring ejendomsretten. Den gratis adgang til informationerne vil endvidere øge handlende og privates retssikkerhed.

Dansk Ejendomsmæglerforening ser positivt på de foreslåede ændringer, som medfører dels en forenkling af den samlede afgiftsbetaling, dels administrative lettelser for foreningens medlemmer.

Den Danske Landinspektørforening og **Praktiserende Landinspektørers Forening** bemærker, at ændringsforslaget om fri og afgiftsfri adgang til oplysninger i tingbogen, herunder udskrift af akterne, er et naturligt initiativ i forlængelse af regeringens frigivelse af andre grunddata vedrørende fast ejendom. Fri adgang til ejendomsdata vil skabe et forbedret rådgivnings- og beslutningsgrundlag for dispositioner over fast ejendom, hvilket i sidste instans vil beskytte og sikre borgerne.

Danske Medier bifalder også afskaffelsen af den særskilte afgiftsbetaling for opslag i tingbøgerne og bemærker, at de foreslåede ændringer genopretter de journalistiske muligheder for en redaktionel dækning af ejendomsmarkedet til gavn for offentligheden.

Finansrådet, **Realkreditforeningen** og **Realkreditrådet** finder det meget positivt, at der med denne del af lovforslaget følges op på digitaliseringen af tinglysningen ved at foretage en omlægning af opslagsafgiften, så der betales én samlet afgift. En sådan omlægning understøtter den digitale anvendelse af de offentligt tilgængelige oplysninger i det digitale tinglysningssystem. Omlægningen kan forenkle håndteringen af den samlede afgiftsbetaling, hvilket vil indebære administrative besparelser såvel hos myndighederne som hos de finansielle virksomheder.

2.2.2. Forhøjelse af den faste del af tinglysningsafgiften mv.

Centralforeningen af Autoreparatører i Danmark finder ikke, at forhøjelsen af den faste del af tinglysningsafgiften også skal have betydning for

tinglysninger i bilbogen. Det er i dag gratis at hente oplysninger fra bilbogen, hvorfor bilkøbere, der vælger at få bilkøbet finansieret, med de nye regler får overvæltet en ekstra udgift på 260 kr. i forbindelse med tinglysningen. Omkostningsneutraliteten for staten af afgiftsomfordelingen kan endvidere ikke underbygges af en konkret opgørelse over, hvor mange tinglysninger med grundafgift der foretages årligt.

Det følger af reglerne om beregning af tinglysningsafgift i tinglysningsafgiftsloven, at den faste tinglysningsafgift svares i alle tilfælde, hvor tinglysningsdispositionen er afgiftsbelagt. Om tinglysningsafgiftslovens beregningsregler henvises der nærmere til pkt. 3.1.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Med forslaget om at forhøje den faste del af tinglysningsafgiften fra 1.400 kr. til 1.660 kr. sikres, at forslaget samlet set ikke medfører tab af indtægter eller merudgifter for det offentlige som følge af forslaget om, at bl.a. opslag i tingbogen, personbogen og andelsboligbogen – i lighed med den gældende ordning for opslag i bilbogen – skal være afgiftsfrie.

Afgiftsforhøjelsen tager bl.a. højde for den mindreindtægt, der er forbundet med afskaffelsen af den særskilte afgift for opslag i tinglysningsssystemet mv., ligesom forhøjelsen skal kompensere for udgifter forbundet med øgede driftsomkostninger samt omkostninger til bl.a. systemmæssige tilretninger mv. Der tages med afgiftsforhøjelsen også højde for de omkostninger, der er forbundet med udvidelsen af ordningen for virksomhedspant. Der henvises i øvrigt til pkt. 5 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

I forhold til forhøjelsen af den faste del af tinglysningsafgiften finder Justitsministeriet, at det er helt afgørende, at der tilstræbes et så administrativt enkelt system som muligt. Justitsministeriet finder det derfor også mest hensigtsmæssigt, at der også fremover skal gælde en ens sats i forhold til den faste del af tinglysningsafgiften, uanset om afgiften betales i forbindelse med tinglysning i tingbogen, personbogen, andelsboligbogen eller bilbogen. Justitsministeriet bemærker i den forbindelse, at forslaget om gratis adgang til opslag i bilbogen indgik som et led i lovgrundlaget for den digitale tinglysning, jf. lov nr. 539 af 8. juni 2006, og at der i den forbindelse ikke blev foretaget en justering af afgiftsreglerne. Justitsministeriet finder ikke, at det forhold skal føre til, at en generel afgiftsomlægning på tinglysningsområdet ikke også skal få betydning for den afgift, der svares ved tinglysning i bilbogen.

For så vidt angår beregningsforudsætningen, der ligger til grund for den foreslåede forhøjelse af den faste del af tinglysningsafgiften, henvises til pkt. 5 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

2.2.3. Øvrige bemærkninger

Centralforeningen af Autoreparatører i Danmark anfører, at gratis opslag i tingbøgerne vil kunne føre til, at der foretages opslag med henblik på at undersøge ”naboens skyldforhold”, hvilket formentligt er begrænset i dag grundet den påkrævede betaling for opslag.

Lettere adgang til tinglysningssystemet og oplysningerne heri er et grundlæggende hensyn bag denne del af lovforslaget, som søger at sikre, at oplysninger i tinglysningsystemet i videst muligt omfang nyttiggøres, og at tinglysninger i videst muligt omfang baserer sig på helt opdaterede tingbogsoplysninger.

I forhold til muligheden for at tilgå oplysninger i tingbøgerne bemærkes det, at tinglysningslovens § 50 c, stk. 8, regulerer, hvad oplysninger, der videregives fra tinglysningsystemet, må anvendes til. Efter bestemmelsen må oplysningerne – bortset fra anvendelse i journalistisk øjemed – ikke anvendes med henblik på at skaffe nye kunder eller i øvrigt med henblik på andre formål end overdragelse af forsikring, retsforfølgning og retsforhold i øvrigt, belåning af fast ejendom og løsøre, kreditvurdering, fysisk råden over fast ejendom samt rådgivning i øvrigt i forbindelse med disse formål. Efter tinglysningslovens § 50 e kan anvendelse af oplysninger i strid med bestemmelsen i § 50 c, stk. 8, straffes med bøde.

Forslaget ændrer i øvrigt ikke ved, hvilke oplysninger tinglysningsystemet indeholder, og som dermed kan tilgås. Endvidere har disse oplysninger også hidtil kunne tilgås gratis ved personlig henvendelse til Tinglysningsretten eller til en byret. Herudover har visse af oplysningerne indeholdt i tinglysningsystemet også kunnet tilgås via den offentlige informationsserver (OIS).

Danske Medier anfører, at der – til trods for, at abonnementsordningen er blevet forbedret og udbygget – fortsat er behov for flere og bedre muligheder for at foretage geografiske søgninger, f.eks. søgning på alle handler i en bestemt by, kommune eller postnummer, i tinglysningsystemet.

Det følger af tinglysningslovens § 50 c, stk. 6, at meddelelse om ændring af oplysninger i tinglysningsystemets edb-registre kan sendes til enhver, med hvem der er indgået aftale herom. Bekendtgørelse nr. 834 af 3. september 2009 om tinglysning i tingbogen (fast ejendom) indeholder nærmere bestemmelser om disse abonnementsordninger. Det fremgår således af bekendtgørelsen, at der ved ansøgning kan oprettes et abonnement, der indebærer, at den pågældende abonnent modtager meddelelse, når der disponeres i tinglysningsmæssig henseende over fast ejendom, og at et sådant abonnement kan vedrøre en eller flere bestemte faste ejendomme, jf. bekendtgørelsens § 48. Det bemærkes i den forbindelse, at der ikke er aktuelle planer om at udvide den eksisterende abonnementsordning, f.eks. til at omfatte alle ejendomme i en bestemt kommune.

2.3. Tinglysningsloven (udvidelse af reglerne om virksomhedspant mv.)

2.3.1. Motorkøretøjer mv.

Centralforeningen af Autoreparatører i Danmark har modtaget forslaget med stor glæde. Tiltaget kan forhåbentlig bedre vilkårene for brugtbilshandlen i Danmark og fastholde arbejdspladser. Det bør nærmere præciseres, om og i givet fald hvor stor en del af pantsætters virksomhed der skal basere sig på køb og salg af biler, hvis man som erhvervsdrivende skal kunne lade brugte biler være omfattet af virksomhedspanteordningen.

Dansk Erhverv finder forslaget om at lade brugte biler omfattet af virksomhedspanteordningen positivt, men finder dog, at muligheden også bør gælde for eksempelvis leasingselskaber, der erhvervsmæssigt handler med biler, da leasingselskaberne er blandt de største indkøbere og – efter endt leasing – sælgere af biler. Endvidere bør et eksisterende virksomhedspant i uindregistrerede biler kunne udvides til også at omfatte brugte biler mod betaling af en engangsafgift frem for fornyet betaling af afgift for selve kreditrammen. **Finans og Leasing** har tilsluttet sig dette.

Danske Biludlejere bemærker, at lovforslaget ikke ses at ændre ved virksomhedernes nuværende muligheder for at finansiere og pantsætte udlejningskøretøjer i forbindelse med drift af udlejningsvirksomhed.

Danske Advokater opfordrer til, at det i lovforslaget præciseres, om også biludlejningselskaber og leasingselskaber mv. er omfattet af forslaget. Det bør endvidere præciseres, hvordan prioritetskonflikten mellem et konsig-

nationsejendomsforbehold i biler, som hverken er eller tidligere har været registreret i Køretøjsregistret, og som ikke skal tinglyses for at opnå beskyttelse mod retsforfølgning, og et tinglyst virksomhedspant skal fastlægges.

Finans og Leasing finder det meget positivt, at virksomhedspanteordningen foreslås udvidet til også at omfatte brugte biler. Muligheden bør dog også gælde for andre aktører, f.eks. leasingselskaber, som erhvervsmæssigt køber og sælger biler, og hvis driftsaktiver i væsentligt omfang udgøres af indregistrerede biler til brug for leasing. Der bør endvidere kunne tinglyses en negativ erklæring i bilbogen med henblik på, at en virksomhedspanthaver kan sikre sig imod, at et virksomhedspant udhules ved en individuel pantsætning efter, at virksomhedspantet er tinglyst.

Finansrådet finder det som udgangspunkt positivt, at virksomhedspant kan omfatte brugte biler. Forslaget rejser dog nogle afgrænsningsmæssige problemer, herunder i forhold til f.eks. demobiler, biler der lejlighedsvist leases ud, lejes ud eller anvendes af bilforhandleren privat. For at forslaget kan få fuld effekt, bør forslaget omfatte den samlede mængde biler hos forhandleren, uanset hvilken aktuel anvendelsesstatus bilen har. Det er endvidere nødvendigt med en overgangsregel, da der vil være tvivl om, hvornår og hvordan et eksisterende virksomhedspant udvides til også at omfatte brugte biler.

Finansrådet lægger i øvrigt til grund, at negativ erklæringer tinglyst før lovens ikrafttræden vil være til hinder for, at en pantsætter, som giver en bank primær underpant, kan give en anden panthaver sekundært underpant. Det kan endvidere give anledning til tvivl, om det er muligt at tinglyse en negativ erklæring på bilbogsaktiver, hvilket bør præciseres, så der er mulighed herfor.

Aarhus Universitet, Juridisk Institut, anfører, at der kan opstå spørgsmål om, hvorvidt demobiler henregnes til varelager eller driftsaktiver, ligesom der i grænsetilfælde kan være tvivl om, hvorvidt virksomhedspantsætters aktiviteter er tilstrækkelige til at udgøre ”erhvervsvirksomhed med køb og salg”.

Det fremgår af den foreslåede bestemmelse i tinglysningslovens § 47 c, stk. 3, nr. 3, jf. lovforslagets § 3, nr. 2, at virksomhedspant kan omfatte de i § 42 c nævnte køretøjer, såfremt pantsætteren driver erhvervsvirksomhed med køb og salg af køretøjer.

På baggrund af de indkomne hørings svar er det i bemærkningerne til den foreslåede bestemmelse præciseret, at begrebet 'erhvervsvirksomhed med køb og salg af køretøjer' omfatter både tilfælde, hvor erhvervsvirksomheden udelukkende driver virksomhed med køb og salg af biler (bilforhandlere), og tilfælde hvor køb og salg af køretøjer indgår som en betydelig del af den pågældendes erhvervsvirksomhed. Hermed vil begrebet også omfatte pantsættere, der driver virksomhed med udlejning, leasing mv. af biler og som led i denne virksomhed køber biler med henblik på udlejning, leasing mv. heraf og efterfølgende videresælger de pågældende køretøjer. Øvrige indehavere af erhvervsvirksomheder, hvor motorkøretøjer mv. indgår som en del af virksomhedens aktiver, vil således ikke kunne lade virksomhedens biler indgå i en virksomhedspanteordning.

Det vil være den samlede mængde af biler, der tilhører den erhvervsdrivende, som efter forslaget vil kunne omfattes af et virksomhedspant, uanset den konkrete status på bilen (demobil, udstillingsbil mv.). Der henvises nærmere herom til pkt. 4.2.1.3 og 4.2.1.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

I forhold til lovforslagets betydning for eksisterende virksomhedspanteordninger bemærkes det, at den foreslåede ændring af tinglysningslovens § 47 c, stk. 3, nr. 3, jf. lovforslagets § 3, nr. 2, til også at omfatte brugte biler efter lovforslaget alene skal gælde fra lovens ikrafttrædelse den 1. juli 2013. Eksisterende virksomhedspant vil således alene omfatte uindregistrerede køretøjer (jf. den gældende ordlyd af tinglysningslovens § 47 c, stk. 3, nr. 3). Dette er præciseret i pkt. 4.2.1.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger. Som det også fremgår heraf, vil et eksisterende virksomhedspant kunne udvides til også at omfatte brugte biler. En sådan udvidelse vil i givet fald forudsætte, at der foretages betaling af dobbelt afgift efter tinglysningsafgiftslovens § 7, jf. tinglysningsafgiftslovens § 5, stk. 5 (dvs. to gange 1.660 kr., jf. lovforslagets § 2, nr. 2).

For så vidt angår negativklæringer bemærkes det, at negativklæringer tinglyses i personbogen. Dette gælder også i relation til de køretøjer, som efter bestemmelsen i tinglysningslovens § 47 c, stk. 3, nr. 3, jf. § 43, stk. 2, kan omfattes af en negativklæring. I lighed med det anførte vedrørende virksomhedspant vil eksisterende negativklæringer omfatte uindregistrerede køretøjer (jf. den gældende ordlyd af tinglysningslovens § 47 c, stk. 3, nr. 3). Ønskes negativklæringer også udstrakt til at gælde i forhold til

brugte biler, vil dette i givet fald kunne ske ved tinglysning af en ny negativ erklæring.

I forhold til bemærkningerne om negativ erklæringer bemærkes, at tinglysning heraf er knyttet op på den enkelte person (som ved erklæringen forpligtes til ikke at pantsætte sine aktiver). Tinglysninger i bilbogen er derimod knyttet op på det enkelte køretøj, ikke på den enkelte ejer. Hertil kommer, at bilbogen ikke indeholder en registrering af ejerforholdene, hvorfor man ikke vil – heller ikke hvis tinglysning af negativ erklæring i bilbogen blev muligt – være opmærksom på foretagne erhvervelser, medmindre der søges tinglysning af et individuelt pant i et bestemt køretøj.

Det bemærkes dog, at det er hensigten, at der ved tinglysning af individuelt pant i bilbogen fra Tinglysningsrettens side foretages en kontrol af, om den pågældende debitor efter det individuelle pant i bilbogen er forpligtet til ikke at underpantsætte sine aktiver i medfør af tinglysningslovens § 47 c, stk. 3, nr. 3, uden samtykke fra den eller de påtaleberettigede (negativ erklæring) – dvs. en kontrol af, om en person, der ikke må underpantsætte sit varelager af brugte biler, alligevel gør dette. Er dette tilfældet, vil der blive givet anmærkning herom i forbindelse med tinglysningen af det individuelle pant i bilbogen.

I relation til fastlæggelsen af prioritetsstillingen mellem på den ene side et konsignationsejendomsforbehold i biler, som hverken er eller tidligere har været registreret i Køretøjsregistret, og som ikke skal tinglyses for at opnå beskyttelse mod retsforfølgning, jf. tinglysningslovens § 42 d, stk. 2, og på den anden side et tinglyst virksomhedspant, bemærkes, at problemstillingen allerede består i dag, idet der efter de gældende regler er mulighed for at lade biler, som hverken er eller tidligere har været registreret i Køretøjsregistret, være omfattet af virksomhedspant. Spørgsmålet ses ikke hidtil at have givet anledning til tvivl i praksis. Med forslaget om at udvide virksomhedspanteordningen til også at omfatte brugte biler ses der ikke et behov for en særskilt regulering af dette spørgsmål, idet det bemærkes, at brugte biler ikke ses at blive solgt med konsignationsejendomsforbehold.

Aarhus Universitet, Juridisk Institut, anfører, at der i relation til bilbogen kan opstå et problem, hvor der ikke sker regelmæssig udskillelse, f.eks. hvor virksomhedspanthaver har tiltrådt sit pant, eller hvis køber ikke er i god tro om udskillelse ifølge regelmæssig drift, hvor køber vil skulle respektere virksomhedspanthavers bedre ret.

Det fremgår af pkt. 4.2.1.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger, at erhvervsdrivende fortsat vil kunne tinglyse et pantebrev i den enkelte bil i bilbogen, og at et pantebrev tinglyst i bilbogen vil bestå, uanset om bilen indgår og senere udgår af et virksomhedspant. Købere vil således fortsat skulle efterse bilbogen for eventuelle individuelle pantsætninger. For at henlede virksomhedspanthavers opmærksomhed på, at en bil omfattet af virksomhedspantet kan være omfattet af en individuel panteret, forventes systemet at blive sådan indrettet, at der ved tinglysningen af virksomhedspantet i personbogen vil fremgå en bemærkning om, at pantsætter skal være opmærksom på, at der i bilbogen kan være tinglyst pant i forhold til den enkelte bil.

2.3.2. Stiftelse af virksomhedspant ved ejerpantebreve

Dansk Industri kan tilslutte sig forslaget om, at virksomhedspant skal kunne etableres ved ejerpantebreve, idet ordningen herved bliver mere fleksibel.

Danske Advokater peger på, at forslaget om at kunne stifte virksomhedspant ved ejerpantebreve kan give anledning til problemer mellem panthaverne i et ejerpantebrev, idet der ikke er krav om, at en efterstående panthaver skal informere de foranstående panthavere, såfremt vedkommende tiltræder pantet.

Finans og Leasing peger på, at det bør fremgå af bemærkningerne til lovforslaget, at en sekundær panthavers meddelelse til primær panthaver om ikke at udvide kreditten eller sekundær panthavers senere tiltræden af pantet ikke medfører, at primær panthaver anses for at have tiltrådt pantet.

Finansrådet finder, at der kan være visse fordele ved at kunne stifte virksomhedspant ved ejerpantebreve, idet ejerpantebreve kan overdrages. Det er dog nødvendigt, at det sikres, at en ringere prioriteret panthaver ikke kan tiltræde sit pant, uden at den foranstående panthaver i det mindste orienteres herom, samt at den foranstående panthaver altid vil få indfriet sit pant før den ringere prioriteret panthaver, hvis flere panthavere ønsker at tiltræde deres pant.

Det vil endvidere være hensigtsmæssigt og øge fleksibiliteten, hvis det er muligt at overføre tinglysningsafgiften fra et skadesløsbrev til et ejerpantebrev efter tinglysningsafgiftslovens § 5, stk. 7, hvorefter tinglysningsaf-

giften kan overføres fra et pantebrev, hvis der samtidig sker aflysning af et 'tilsvarende' pantebrev.

Muligheden for, at virksomhedspant kan stiftes ved anvendelse af ejerpantebrev, vil indebære, at et ejerpantebrev, som kun er delvis udnyttet ved underpantsætning til en primær panthaver, vil kunne udnyttes sekundært ved aftale mellem den primære panthaver og pantsætter om en udvidelse af det underliggende skyldforhold og pantesikkerheden i ejerpantebrevet. Desuden vil ejerpantebrevet kunne udnyttes sekundært ved stiftelse af en sekundær underpanteret i virksomhedspantet.

Det bemærkes i den forbindelse, at en sekundær pantsætning af et ejerpantebrev vil omfatte de aktiver, som ifølge ejerpantebrevet er omfattet af det stiftede virksomhedspant. Ønsker en sekundær underpanthaver, at virksomhedspantet skal omfatte andre aktiver end de, som ejerpantebrevet omfatter, må vedkommende tinglyse et nyt virksomhedspant. Der henvises til pkt. 4.2.2.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Justitsministeriet har på baggrund af hørings svarene medtaget en særskilt bestemmelse (§ 47 g, stk. 7, jf. lovforslagets § 3, nr. 6) vedrørende forholdet til en foranstående panthaver ved en sekundær panthavers tiltræden af pantet. Endvidere er der foretaget en præcisering og udbygning af bemærkningerne herom. Det fremgår således af pkt. 4.2.2.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger, at en sekundær virksomhedspanthavers tiltræden af virksomhedspantet i overensstemmelse med grundlæggende ejendomsretlige principper skal ske med respekt af den primære panthavers ret. Den sekundære panthavers tiltræden af pantet er således betinget af, at sekundær panthaver betaler til eller stiller betryggende sikkerhed for den primære panthavers krav. Princippet indebærer bl.a., at en efterstående panthavers tiltræden af pantet vil kræve en orientering fra den efterstående panthaver til de foranstående panthavere om tiltrædelsen af pantet. Undlader den sekundære panthaver at betale/stille sikkerhed, vil den sekundære panthaver kunne pådrage sig et erstatningsansvar, hvis der herefter påføres den primære panthaver tab. Med forslaget til den nye § 47 g, stk. 7, lovfæstes dette grundlæggende ejendomsretlige princip med henblik på at fjerne den usikkerhed, der måtte være herom.

Det bemærkes i øvrigt, at den primære virksomhedspanthaver som anført i pkt. 4.2.2.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger som udgangspunkt ikke kan modsætte sig realisationen (sekundær panthavers tiltræden af pantet), medmindre den primære panthaver selv straks agter at gennemfø-

re den. Tilsvarende må antages at gælde i tilfælde, hvor den primære pantnaver ikke kan nægte at modtage betaling fra debitor uden at komme i fordringshavermora.

For så vidt angår Finansrådets bemærkninger om muligheden for at overføre tinglysningsafgiften fra et eksisterende skadesløsbrev til et nyt ejer-pantebrev har Skatteministeriet, hvorunder tinglysningsafgiftsloven hører, oplyst, at muligheden for at overføre tinglysningsafgiften til 'et tilsvarende pantebrev' efter tinglysningsafgiftslovens § 5, stk. 7, ikke vil kunne finde anvendelse ved tinglysning af et ejer-pantebrev virksomhedspant og samtidig aflysning af et skadesløsbrev virksomhedspant.

2.3.3. Prioritetsstillingen ved fremtidige erhvervelser, som bliver omfattet af virksomhedspantet

Aarhus Universitet, Juridisk Institut, finder det problematisk, at de foreslåede regler om prioritetsstillingen strider mod almindelige tingsretlige regler, uden at problemerne hermed er tilstrækkeligt belyst. Universitetet peger på, at reglerne om virksomhedspant hviler på den forudsætning, at genstande, som virksomhedspantsætteren erhverver, automatisk gribes af virksomhedspantet ved erhvervelsen. Ejendomsretten er normalt erhvervet fra tidspunktet for pantsætters indgåelse af aftale om køb af individuelt bestemte genstande. Samtidig følger det af tinglysningsreglerne, at et pantebrev skal vedrøre en bestemt løsøre-genstand, og at pantebrevet skal specificere det pantsatte. Pantebrevet skal dermed indeholde en beskrivelse af det pantsatte. Pantebrevet afvises, hvis beskrivelseskravet ikke er opfyldt. Universitetet anfører i den forbindelse, at specificationskravet efter tinglysningsloven først vil være opfyldt, efter at virksomhedspantsætteren har erhvervet genstanden, og dermed vil virksomhedspantet gribe genstanden, inden tredjemand kan sikre sig ved tinglysning.

Det følger af forslaget til ny § 47 c, stk. 6 (jf. lovforslagets § 3, nr. 4), at tinglyst virksomhedspant skal respektere underpant i løsøre, jf. § 47, der er tinglyst ved virksomhedspantsætters erhvervelse af den pågældende genstand. Tilsvarende gør sig gældende i forhold til gyldigt aftalt ejendomsforbehold i løsøre. Desuden foreslås det at indsætte et nyt stk. 7, hvorefter tinglyst virksomhedspant skal respektere ejendomsforbehold og underpant i de i § 42 c nævnte køretøjer, der er tinglyst ved virksomhedspantsætters erhvervelse af det pågældende køretøj. Der er med forslaget alene tale om en kodificering af retstilstanden som beskrevet i forarbej-

derne til virksomhedspanteordningen, jf. Folketingstidende 2004-05, 2. samling, Tillæg A, side 7400.

Det fremgår i tilknytning hertil af pkt. 4.2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger, at spørgsmålet om prioritetsstillingen mellem på den ene side et individualiseret underpant eller gyldigt ejendomsforbehold og på den anden side et virksomhedspant kan give anledning til en vis usikkerhed. Problemstillingen er aktuell i forhold til fremtidige erhvervelser af aktiver, som omfattes af virksomhedspantet ved pantsætterens erhvervelse af det pågældende aktiv.

For så vidt angår ejendomsforbehold i løsøre (bortset fra motorkøretøjer) fremgår det af de nævnte lovbemærkninger, at en virksomhedspanthaver skal respektere sælgers rettigheder i løsøret, hvis der er taget et gyldigt ejendomsforbehold i forbindelse med køkets indgåelse.

For så vidt angår tinglyst underpant i individuelt løsøre (både motorkøretøjer og andet løsøre) og tinglyst ejendomsforbehold i motorkøretøjer fremgår det, at hvis et underpant i individualiseret løsøre eller et ejendomsforbehold i et motorkøretøj tinglyses senest samtidig med pantsætterens erhvervelse af aktivet, skal virksomhedspanthaver respektere den individuelle pantsætning henholdsvis ejendomsforbeholdet.

Da der i dele af den juridiske litteratur er blevet rejst spørgsmål om rigtigheden af denne beskrivelse af prioritetsstillingen mellem en virksomhedspanthaver og en panthaver med tinglyst underpant i individuelt løsøre henholdsvis en ejendomsforbeholdssælger, har Justitsministeriet fundet, at der er behov for at lovfæste den gældende retsstilling – således som denne er forudsat i ovennævnte lovmotiver – i forhold til dette spørgsmål.

Den prioritetsstilling, som nu lovfæstes med de foreslåede bestemmelser i tinglysningslovens § 47 c, stk. 6 og 7 (jf. lovforslagets § 3, nr. 4), er begrundet i netop virksomhedspantets 'flydende' karakter, der indebærer, at virksomhedspantsætters efterfølgende erhvervede genstande som udgangspunkt gribes af et allerede eksisterende virksomhedspant. Med indførelsen af ordningen for virksomhedspant er det i den forbindelse forudsat, jf. ovennævnte lovmotiver, at det som led i aftaleindgåelsen vil være muligt for virksomhedspantsætteren at indgå nærmere aftale om finansiering af købesummen for det pågældende aktiv og få tinglyst denne særskilte ret tilhørende over aktivet, uden at aktivet forinden gribes af virksomhedspantet. Med den beskrevne prioritetsstilling er virksomhedspantsætter således sik-

ret en mulighed for mere optimal finansiering ved at tillade, at virksomhedspantsætter kan indrømme særskilte rettigheder i forhold til individuelle genstande også efter, at der er stiftet virksomhedspant.

2.3.4. Øvrige bemærkninger

Dansk Erhverv finder – på linje med **Finans og Leasing** – at erhvervslivets finansieringsmuligheder vil blive forbedret, hvis den eksisterende undtagelse for udskillelse af de simple fordringer ophæves. Simple fordringer bør behandles på samme måde som andre af virksomhedens aktiver, idet en simpel fordring ved salg af varer udgør et surrogat for varen og dermed bør være udskillelig af virksomhedspantet på linje med varen.

Lovforslaget indeholder ikke forslag om ændring af de grundlæggende regler om virksomhedspant i simple fordringer, idet der med lovforslaget alene følges op på de spørgsmål i relation til virksomhedspant, som blev påpeget i Justitsministeriets redegørelse af 8. februar 2012 til Folketingets Retsudvalg om lovovervågning af reglerne om virksomhedspant. Justitsministeriet har ikke fundet anledning til at overveje sådanne mere grundlæggende ændringer af den eksisterende virksomhedspanteordning. Der henvises i den forbindelse også til, at det i redegørelsen var Justitsministeriets samlede vurdering, at der på baggrund af de foreliggende oplysninger ikke var grundlag for at foretage mere vidtgående ændringer af reglerne om virksomhedspant.

Dansk Industri peger på, at det er vigtigt, at virksomhedspanteordningen reelt bidrager til at forbedre virksomhedernes finansieringsmuligheder. Op mod halvdelen af Dansk Industris medlemsvirksomheder, som har stillet virksomhedspant, har ikke oplevet, at ordningen har forbedret deres økonomiske råderum. Justitsministeriet bør derfor fortsætte overvågningen. Også **Håndværksrådet** finder, at der fortsat er brug for tæt at følge reglerne om virksomhedspant og foretage flere evalueringer og effektmålinger.

Justitsministeriet afgav den 29. januar 2009 en redegørelse til Folketingets Retsudvalg om lovovervågning af reglerne om virksomhedspant. Af redegørelsens konklusion fremgår bl.a., at virksomhedspanteordningen endnu ikke havde opnået den forventede faktiske udbredelse. Endvidere fremgår det, at indførelsen af virksomhedspant og fordringspant på baggrund af de modtagne høringssvar syntes at have haft en positiv virkning for nogle erhvervsdrivendes finansieringsmuligheder, men at der dog ikke forelå sikre

oplysninger herom. Hvad angår ordningens virkninger for de almindelige kreditorer forelå der ikke de fornødne oplysninger om skifteretternes behandling af konkursboer, hvor der havde været virksomhedspant eller fordringspant. På den baggrund fandt Justitsministeriet, at lov om virksomhedspant fortsat burde være undergivet lovovervågning.

Den 8. februar 2012 afgav Justitsministeriet en yderligere redegørelse til Folketingets Retsudvalg om lovovervågning af reglerne om virksomhedspant. Det fremgår af redegørelsen, at indførelsen af virksomhedspant grundlæggende har haft de forventede virkninger dels for de almindelige kreditorer, idet de usikrede kreditorer er blevet stillet ringere og har fået et større dividendetab ved konkurs, dels for virksomhedernes finansieringsmuligheder, idet ordningen dog har fået en mindre udbredelse end forventet.

Det var Justitsministeriets samlede vurdering, at der på baggrund af de foreliggende oplysninger ikke var grundlag for at foretage mere vidtgående ændringer af reglerne om virksomhedspant.

Justitsministeriet finder ikke, at de med lovforslaget gennemførte ændringer af virksomhedspanteordningen gør, at reglerne på ny bør undergives lovovervågning. En vurdering af reglerne om virksomhedspant vil dog indgå i Justitsministeriets løbende overvejelser om behov for justeringer af de lovområder, der hører under ministeriets ansvarsområder.

Finans og Leasing finder, at der under fordringspanteordningen bør kunne etableres en traditionel factoringordning. Det bør i den forbindelse præciseres i lovforslaget, at en sådan factoringordning ikke udgør en tiltrædelse af pantet.

Finansrådet anfører, at det i praksis ofte kan give anledning til tvivl, hvornår en virksomhedspanthaver kan siges at have tiltrådt sit pant.

Med lovforslaget foretages der ikke en regulering af spørgsmålet om tiltrædelse af et virksomhedspant. Det bemærkes i den forbindelse, at spørgsmålet om tiltrædelse af pantet ikke hidtil har været gjort til genstand for særskilt lovregulering. Justitsministeriet har ikke i forbindelse med forslaget om udvidelse af virksomhedspanteordningen fundet, at der kan peges på forhold, som kan give anledning til nærmere at regulere dette spørgsmål.

Finans og Leasing ønsker oplyst status for Domstolsstyrelsens overvejelser vedrørende organisationens ønske om, at man i personbogen kan søge efter enkeltmandsdrevne virksomheder ved brug af CVR-nr.

Det bemærkes vedrørende tinglysning af virksomhedspant i forhold til personligt ejede virksomheder, at sådanne panterettigheder registreres i tilknytning til virksomhedsejerens personnummer (ikke CVR-nummer). Kravet herom skal ses i sammenhæng med den risiko, der ellers ville være i forhold til, at en person ville kunne pantsætte de samme effekter under sit personnummer og under sit virksomhedsnummer, uden at dette ville kunne konstateres – hverken ved tinglysning af rettigheder eller ved opslag i tingbøgerne. Af samme årsag er personnummeret sammenholdt med indehaverens navn også de oplysninger, der skal anvendes ved opslag i personbogen. Uden disse oplysninger er der ikke sikkerhed for, at samtlige rettigheder vedrørende den pågældende fremgår af opslaget i systemet.

Det bemærkes i forlængelse heraf, at etablering af en mulighed for at søge på enkeltmandsvirksomheders CVR-nummer i personbogen ifølge Tinglysningsretten vil kræve en større ændring af tinglysningssystemet. Justitsministeriet finder ikke, at behovet for at kunne foretage søgning på CVR-nummeret på nuværende tidspunkt berettiger til en sådan ændring.

Det kan i forlængelse heraf om muligheden for at modtage oplysninger om tinglysning af nye virksomhedspant oplyses, at Tinglysningsretten har udviklet en funktionalitet, der gør det mulig at offentliggøre en månedlig oversigt over nye fordringspant og virksomhedspant. Den månedlige oversigt er tilgængelig på Tinglysningsrettens hjemmeside.

Finansrådet peger på, at det ikke er afklaret, hvordan retsstillingen er, når flere virksomheder, der har givet virksomhedspant, fusionerer, da det ikke er klart, hvad de enkelte virksomhedspant omfatter, når de fusionerede virksomheder sammenlægges og integreres.

Lovforslaget vedrører ikke retsstillingen ved fusion mellem flere virksomheder, der har givet virksomhedspant, men alene de spørgsmål i relation til virksomhedspant, som blev påpeget i Justitsministeriets redegørelse af 8. februar 2012 til Folketingets Retsudvalg om lovovervågning af reglerne om virksomhedspant. Justitsministeriet har på denne baggrund ikke fundet anledning til at foretage en regulering af spørgsmålet, som også synes bedst egnet til at blive afklaret i det enkelte konkrete tilfælde i forbindelse med gennemførelsen af en fusion.

Finansrådet finder det hensigtsmæssigt, hvis virksomhedspant kom til at omfatte lejerettigheder for så vidt angår både udlejers fordring på lejer og lejers rettigheder. Det ville betyde en administrativ lettelse for panthaver ved ikke at skulle fremsende denunciation til lejeren, og lejeren ville undgå usikkerhed om, hvem lejeren kan betale til med frigørende virkning.

Som anført foretages der med lovforslaget alene en opfølgning på de spørgsmål i relation til virksomhedspant, som blev påpeget i Justitsministeriets redegørelse af 8. februar 2012 til Folketingets Retsudvalg om lovovervågning af reglerne om virksomhedspant. Lovforslaget omfatter på den baggrund ikke udvidelse af de aktiver, som kan omfattes af et virksomhedspant udover muligheden for også fremadrettet at stifte virksomhedspant i brugte biler.

Aarhus Universitet, Juridisk Institut, anfører, at det forekommer naturligt, hvis bobehandlingsomkostningerne ved konkurs bæres af den primære panthaver, medmindre den sekundære panthaver får del i panteprovenuet frem for at flere virksomhedspanthavere hæfter solidarisk for sikkerhedsstillelsen for omkostningerne ved boets behandling efter konkurslovens § 27, stk. 4.

Det følger af konkurslovens § 27, stk. 4, at er der på fristdagen tinglyst virksomhedspant i skyldnerens ejendom, skal virksomhedspanthaveren straks efter afsigelsen af konkursdekret stille 50.000 kr. i sikkerhed for omkostningerne ved boets behandling. Flere virksomhedspanthavere hæfter solidarisk og indbyrdes efter pantets værdi. Dette indebærer efter Justitsministeriets opfattelse, at konkursboet som følge af den solidariske hæftelse vil kunne rette kravet mod begge (alle) panthaverne ifølge virksomhedspantet. Tilsvarende indebærer den solidariske hæftelse en indbyrdes afhængighed mellem debitorerne (virksomhedspanthaverne), hvilket medfører, at hvis en af debitorernes (virksomhedspanthavernes) likviditet svigter, så hæfter de øvrige debitorer (virksomhedspanthavere) for gælden over for kreditor (konkursboet). Svigter den primære panthavers likviditet, vil det således betyde, at en sekundær panthaver hæfter alene for kravet over for konkursboet efter konkurslovens § 27, stk. 4. Er der flere panthavere, der hæfter efter stk. 4, 1. pkt., fordeles omkostninger som hidtil indbyrdes efter pantets værdi, jf. stk. 4, 3. pkt. Justitsministeriet finder ikke, at der er grundlag for at fastsætte særregler for så vidt angår hæftelser for bobehandlingsomkostninger i forhold til sekundære underpanthavere til et virksomhedspant.

3. Lovforslaget

Der er i forhold til det udsendte lovforslag foretaget følgende ændringer:

- I lovforslagets § 1, nr. 2 (den foreslåede bestemmelse i retsafgiftslovens § 48, stk. 3), er ”for adgang til og udskrift af akter i” ændret til ”for opslag i og udskrift af akter fra”, og ”tingbogsattest” er ændret til ”udskrifter”.
- I lovforslagets § 3, nr. 2 (den foreslåede bestemmelse i tinglysningslovens § 47 c, stk. 3, nr. 3) er ”de pågældende køretøjer” ændret til ”køretøjer”.
- Bestemmelsen i § 1, nr. 5 (forslag til tinglysningslovens § 47 e, stk. 5-10) vedrører nu forslag til ny § 47 g, stk. 1-6. Det er endvidere som stk. 7 tilføjet til bestemmelsen, at efterstillede panthaveres tiltræden af et virksomhedspant skal ske med respekt af foranstående panthavere.
- Bestemmelsen i § 4 om lovforslagets territoriale anvendelsesområde er udgået som overflødig.

Herudover er der foretaget visse ændringer og præciseringer i lovforslagets bemærkninger, som også er omtalt ovenfor under pkt. 2.